

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku Syndyka masy upadłości [...] Spółdzielni Mieszkaniowej
w upadłości likwidacyjnej w W.

przy uczestnictwie Miasta W., A. S.-Z., A. Z. i M. M.

o ustanowienie służebności drogi koniecznej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 maja 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika M. M.

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 16 maja 2018 r., sygn. akt V Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek uczestnika postępowania Miasta W.
o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania wobec wykazania przez skarżącego, że sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ustawodawca zmierza w ten sposób do zagwarantowania, że skarga kasacyjna (nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń) będzie pełnić przypisanie jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 16 maja 2018 r. uczestnik postępowania M. M. oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że wyróżnione w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wykazują merytoryczną odrębność. Przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Natomiast przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają

wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wykazuje, że w sprawie występuje istotne zagadnienie albo że istnieje potrzeba wykładni określonych przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Poza tym we wniesionej skardze kasacyjnej skarżący, nie dostrzegając merytorycznej odmienności pomiędzy przesłankami ujętymi w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., łącznie w odniesieniu do tych przesłanek ujmuje uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, co godzi we właściwe ujęcie wymogów konstrukcyjnych wniosku, o którym mowa w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Dodać należy, iż w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zasadniczy problem prawny wiązany jest przez skarżącego z kwestią wynagradzania właściciela nieruchomości z tytułu ustanowienia służebności drogi koniecznej. Jednak – co istotne – w zarzutach skargi kasacyjnej i uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania kwestia ta eksponowania jest poprzez odwołanie się do naruszenia art. 520 § 2 k.p.c. przez Sąd drugiej instancji. Tymczasem powoływany przez skarżącego art. 520 § 2 k.p.c. dotyczy zasądzenia kosztów postępowania nieprocesowego i nie pozostaje w merytorycznym związku z kwestią wynagrodzenia przyznawanego właścicielowi w związku z ustanowieniem na jego gruncie służebności drogi koniecznej. Podstawę prawną dla przyznania właścicielowi wynagrodzenia za ustanowienie na jego gruncie służebności drogi koniecznej stanowi art. 145 § 1 k.c. i to właśnie w oparciu o ten przepis – którego naruszenia nie podniesiono w skardze - powinny być kreowane zarzuty skargi kasacyjnej dotyczące przyznania właścicielowi stosownego wynagrodzenia za ograniczenie sfery realizacji jego praw właścicielskich w związku z ustanowieniem służebności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2018 r., I CSK 701/17, nie publ., z dnia 12 stycznia 2018 r., II CSK 160/17, nie publ. oraz

z dnia 27 października 2016 r., V CSK 110/16, nie publ.). Przedstawione w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne nie ma więc żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia zasadności skargi kasacyjnej. Przedmiotem badania w postępowaniu kasacyjnym nie jest bowiem rozstrzygnięcie sądu drugiej instancji o kosztach postępowania sądowego.

Odwołując się do treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stwierdzić należy, że nie zostały przez skarżącego przedstawione wystarczające motywy pozwalające na uznanie, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podkreślić bowiem należy, że wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oczywistą zasadność skargi kasacyjnej uzasadniono bowiem odwołaniem się do tych argumentów, które wskazano dla wykazania występujących w sprawie zagadnień prawnych i potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozważę – w granicach zaskarżenia – z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy oddalił wniosek uczestnika postępowania W. o zasądzenie od skarżącego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, ze względu na to, że stosowny wniosek został złożony po upływie

terminu do wniesienia odpowiedzi na skargę kasacyjną. Pismo procesowe wniesione po upływie terminu z art. 398⁷ § 1 k.p.c. nie wywołuje skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym (art. 167 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ i 13 § 2 k.p.c.).

a

aj